
PUHUTAAN KUOLEMASTA JA HOITOTAHDOSTA

25.5.2022 GPF

LT HELENA KARPPINEN, YLE EL
KLIININEN OPETTAJA/ HY

Kaksi näkökulmaa maailmaan

Kaikkialla on kukkia ja kaunista...

Kaikki on paskaa...

LA oli jo tuolloin kaa. Riihimäellä syntä tytär ja poika. Lapin poika Olavi ja työt ovat mukana perheessä. Nuorimmaisella uhkesi astma, joten lopetettava.

paakarien ammatti-helläni oli sama, jauhä puhjennut astma. joutui lopettamaan työt, mutta kuoli sit- vuotta myöhemmin ana."

Kaarlo olivat kohdan- luvun alussa Kouvo- i oli muuttanut 14- Kouvolaan lasten- hammaslääkäri- Mönkkösen perhe- hoiti perheen kahta

oli naapuritalossa Vienerissä leipurina. vat leipomossa. Seu- tana pari kävi eloku- alvisin hiihtämässä. Kaarlo vihittiin olym- a 1952.

N leipomossa työt amuviideltä ja päät- päpäivällä. Avikaiset yli sata leipää päiväs- ei ollut omaa myy- oksupoika ajoi kolmi- ä leipää muuntiin.

vikkeeksi näkkileipä
"Meidän leipämm-
tuvat", Elvi Avikain-
taa. Se on nykypäi-
myyntivaltti ja tark-
leivissä käytetä lisä-
ovat tuoreita irtolei-

Mutta leipien lisä-
silta saa erilaisia mu-
lauksesta täytekkä-
ruislimppuja, voilei-
ja tyttären leipom-
soja. Niihin hän sei-
sen omasta kissapi-
taan, jonka r-
kymmenvuotiaana.
on leipomon seinä-
kuvat Riihimäen le-
kolmipyöräisestä,
nuoresta Elvistä.

TUNNELMA leipom-
nostalginen kuin A-
mäen elokuvissa. O-
tuisi 50 vuotta aja-
päin. Elvi Avikain-
syyskuussa 86 vuot-

Yhä edelleen hän
päivä Espoosta Hels-
hin aamuseitsemäl-
tiskin takana kahde-
tia ja lähtee kello
kotiin metrolla ja b-

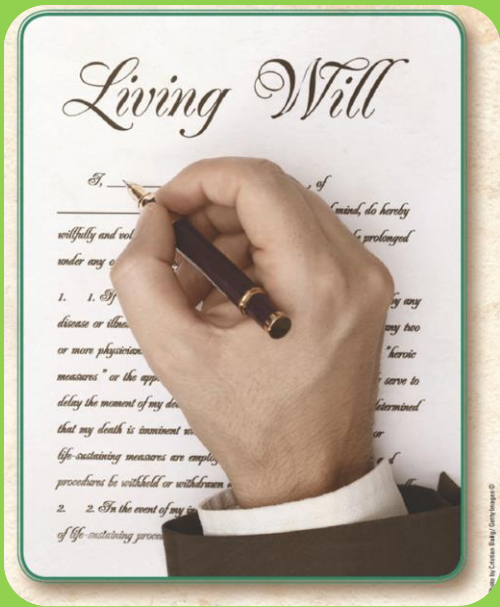
Vielä muutama v-
Elvi tuli leipomoon
kyydillä heti aamuk-
keen leipomaan ja
täkin. Nyt lapset ow-
tänest.

Vanhuslaki 1.7.2013:

- **Osallisuus**
- Vaihtoehtoista neuvottelu
- Näkemyksen kirjaaminen

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-SA

Kanta **Omakanta** Toisen puolesta asiointi Pä svenska

Karppinen, Arja Helena Olet kirjautunut henkilökohtaiseen palveluusi. [Kirjaudu ulos](#)

Etusivu > Voimassa oleva hoitotahto

Voimassa oleva hoitotahto

Hoitotahto on henkilön tahdonilmaisu hänen tulevasta hoidostaan siltä varalta, ettei hän itse pysty osallistumaan hoitoratkaisuihin tajuttomuuden, vanhuudenheikkouden tai muun vastaavan synn vuoksi. Oikeudellisesti pätevän hoitotahdon voi tehdä joko suullisesti tai kirjallisesti. Suullisesti ilmaistusta hoitotahdosta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin ja kirjallinen hoitotahto on hyvä kirjata myös Omakantaan.

Sinulla on Potilastiedon arkistoon tallennettu voimassa oleva hoitotahto.

Käy vielä läpi hoitavan lääkärisi kanssa, mitä hoitotahosi merkitsee hoitosi kannalta.

Hoitotahto

Määrään hoitotahtonani seuraavaa:

Kuolema on minulle osa elämää. Jos paranemisennuste on huono, minulle ei tule aloittaa elämää pitkittäviä aggressiivisia hoitoja. Jos esim. halvaantuisin puhekyvyttömäksi suhteellisen nuorena, toivon tukea kuntoutumiseeni. Jos saisin massiivn ICH:n, tilanne olisi luultavasti toinen. Jos paranemistoiveissa aloitettu hoito osoittautuu tehottomaksi, se tulee lopettaa. Toivon, että minua hoitavat ovat silloin ihmisiä lähelläni, eivät niinkään velvollisuuttaan suorittavia ammattilaisia.

HOITOTAHTO

Täten minä

[Redacted]

nimi

määrään, että jos minä vakavan sairauden tai onnettomuuden seurauksena en pysty päättämään omasta hoidostani esimerkiksi tajuttomuuden tai vanhuuden heikkouden vuoksi, ei minua hoidettaessa saa käyttää keinotekoisesti elintoimintoja ylläpitäviä hoitomuotoja /ellei tilani korjautumiseen ole selkeitä perusteita/. Vaikeiden oireiden poistamiseksi tai lievittämiseksi voidaan kuitenkin edellä mainittuja keinojakin tilapäisesti käyttää.

Tehohoitoa voidaan minulle antaa vain, jos voidaan kohtuudella arvioida, että sen antaminen johtaa parempaan tulokseen kuin pelkästään lyhytaikaiseen elämän pitkittymiseen.

Jos toivorikkaana aloitettu hoito osoittautuu tuloksettomaksi, siitä on välittömästi luovuttava.

[Redacted]

Paikka ja aika

Allekirjoitus (nimi, ammatti ja kotipaikka)

Varta vasten kutsuttuina ja samanaikaisesti saapuvilla olevina todistajina vakuutamme täten, että

[Redacted]

Hoitotahdon tekijän nimi

jonka hyvin tunnemme, on omakätisesti allekirjoittanut edellä olevan hoitotahdon selittäen sen vakaaksi tahdokseen. Hän on tehnyt tämän hoitotahdon terveellä ja täydellä ymmärryksellä, vapaasta tahdostaan ja käsittäen täysin sen merkityksen.

määrään, että jos minä vakavan sairauden tai onnettomuuden seurauksena en pysty päättämään omasta hoidostani esimerkiksi tajuttomuuden tai vanhuuden heikkouden vuoksi, ei minua hoidettaessa saa käyttää keinotekoisesti elintoimintoja ylläpitäviä hoitomuotoja /ellei tilani korjautumiseen ole selkeitä perusteita/. Vaikeiden oireiden poistamiseksi tai lievittämiseksi voidaan kuitenkin edellä mainittuja keinojakin tilapäisesti käyttää.

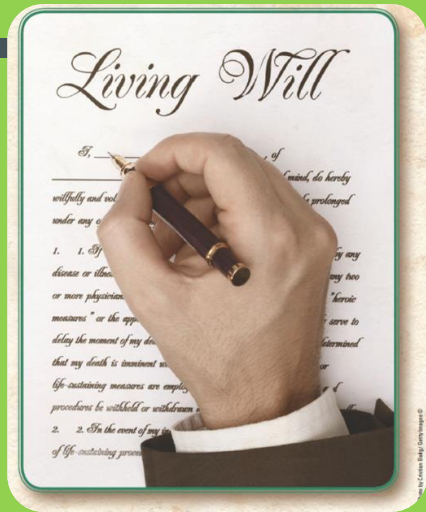
Tehohoitoa voidaan minulle antaa vain, jos voidaan kohtuudella arvioida, että sen antaminen johtaa parempaan tulokseen kuin pelkästään lyhytaikaiseen elämän pitkittymiseen.

Jos toivorikkaana aloitettu hoito osoittautuu tuloksettomaksi, siitä on välittömästi luovuttava.

<https://thl.fi/fi/> haku Hoitotahto ->

1. THL
2. Muistiliitto

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-SA

Kanta **Omakanta** [Toisen puolesta asiointi](#) [På svenska](#)

Karppinen, Arja Helena Olet kirjautunut henkilökohtaiseen palveluusi. [Kirjautu ulos](#)

Etusivu > Voimassa oleva hoitotahto

Etusivu

Reseptit >

Terveystiedot >

Hyvinvointitiedot >

Tietojen käytön hallinta

Elinluovutus tahto

Hoitotahto

Koronatodistus

Voimassa oleva hoitotahto

Hoitotahto on henkilön tahdonilmaisu hänen tulevasta hoidostaan siltä varalta, ettei hän itse pysty osallistumaan hoitoratkaisuihin tajuttomuuden, vanhuudenheikkouden tai muun vastaavan syyn vuoksi. Oikeudellisesti pätevän hoitotahdon voi tehdä joko suullisesti tai kirjallisesti. Suullisesti ilmaistusta hoitotahdosta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin ja kirjallinen hoitotahto on hyvä kirjata myös Omakantaan.

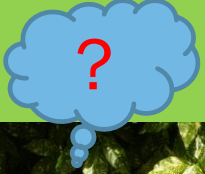
Sinulla on Potilastiedon arkistoon tallennettu voimassa oleva hoitotahto.

Käy vielä läpi hoitavan lääkärisi kanssa, mitä hoitotahotisi merkitsee hoitosi kannalta.

Hoitotahto

Määrään hoitotahdonani seuraavaa:

Kuolema on minulle osa elämää. Jos paranemisennuste on huono, minulle ei tule aloittaa elämää pitkittäviä aggressiivisia hoitoja. Jos esim. halvaantuisin puhekyvyttömäksi suhteellisen nuorena, toivon tukea kuntoutumiseeni. Jos saisin massiivin ICH:n, tilanne olisi luultavasti toinen. Jos paranemistoiveissa aloitettu hoito osoittautuu tehottomaksi, se tulee lopettaa. Toivon, että minua hoitavat ovat silloin ihmisiä lähelläni, eivät niinkään velvollisuuttaan suorittavia ammattilaisia.

~~”Hoitotahto on arkistossa”~~

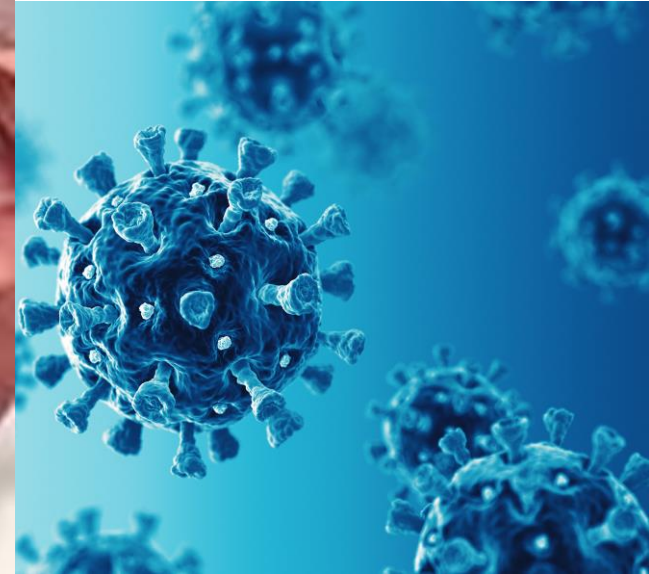

HEVA

Kuva: Esa Huuhko/ Yle

Kuvat: Creative Commons

2000: 12 %

2009: 15 %

2019: 27 %

2022: ?

Laakkonen M-L, Pitkälä KH, Strandberg TE, et al. Gerontology 2004;50:247-54. Jul-Aug.doi:10.1159/000078354
Karppinen H, Öhman H, Laakkonen M-L, Pitkälä KH. J Am Geriatr Soc 2020

LUEN TÄSIÄ
PAAVALIN KIRJETTÄ...

MAINITTINKOIS HÄNET
VANHASSA TESTAMENTISSA?

EI, PAAVALI ON
Uudessa TESTAMENTISSA

MUMMO ON MUUTTANUT
TESTAMENTTIAN!
SILKÄ ON JOHU ÄLSÄ!

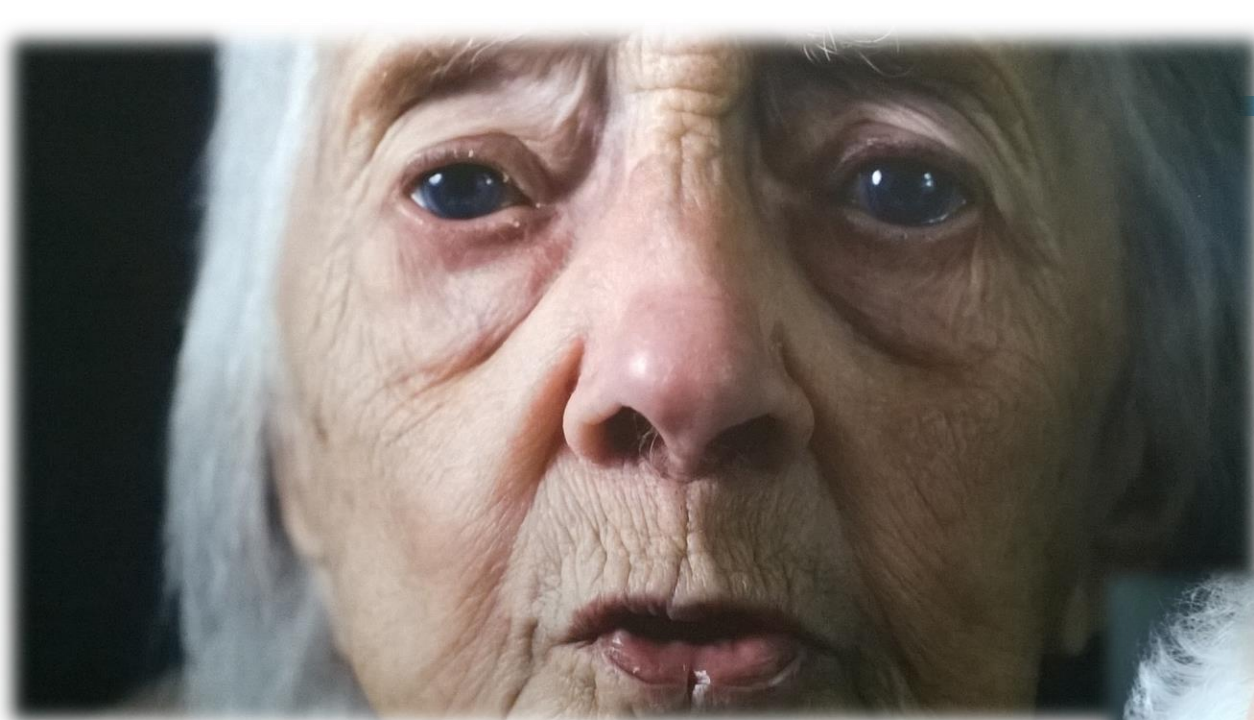
TESTAMENTTIAN MUUTTANUT
MUMMO ON JOHU ÄLSÄ!

Teno et al. JAGS 2007, Karppinen et al. AgeAgeing2012

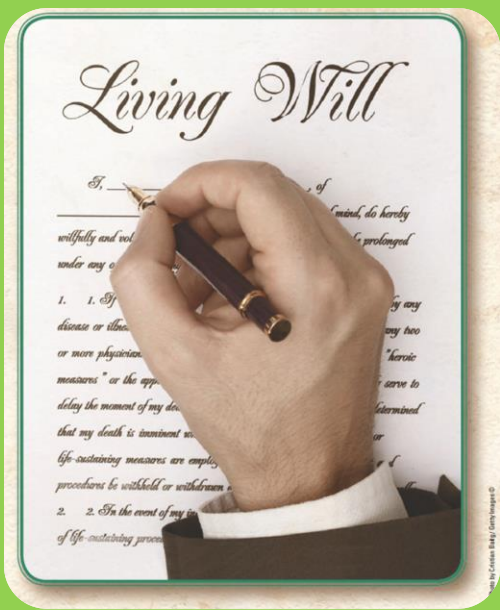
Kuvat: Truus Groen, Teoksesta 100x100, Haag, NL, 2010

ENNAKOIVA HOITOSUUNNITELMA

Kanta
Omakanta
Toisen puolesta asiointi
På svenska

Karppinen, Arja Helena Olet kirjautunut henkilökohtaiseen palveluusi. [Kirjaudu ulos](#)

Etusivu > Voimassa oleva hoitotahto

- Etusivu
- Reseptit >
- Terveystiedot >
- Hyvinvointitiedot >
- Tietojen käytön hallinta
- Elinluovutustahto
- Hoitotahto**
- Koronatodistus

Voimassa oleva hoitotahto

Hoitotahto on henkilön tahdonilmaisu hänen tulevasta hoidostaan siltä varalta, ettei hän itse pysty osallistumaan hoitoratkaisuihin tajuttomuuden, vanhuudenheikkouden tai muun vastaavan synn vuoksi. Oikeudellisesti pätevän hoitotahdon voi tehdä joko suullisesti tai kirjallisesti. Suullisesti ilmaistusta hoitotahdosta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin ja kirjallinen hoitotahto on hyvä kirjata myös Omakantaan.

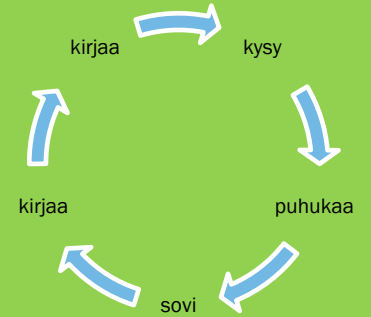
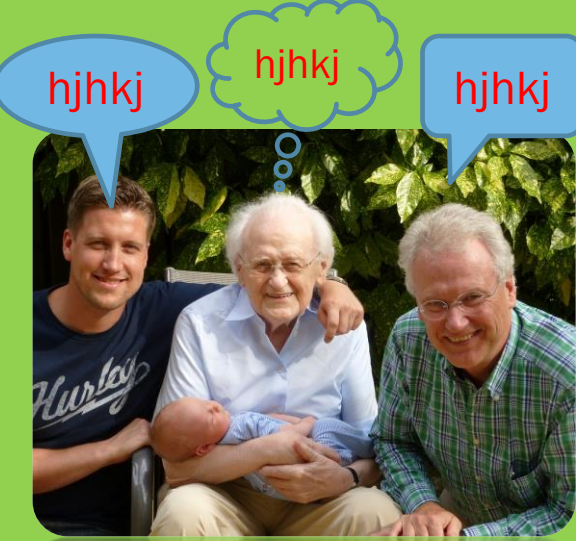
Sinulla on Potilastiedon arkistoon tallennettu voimassa oleva hoitotahto.

Käy vielä läpi hoitavan lääkärisi kanssa, mitä hoitotahdosi merkitsee hoitosi kannalta.

Hoitotahto

Määrään hoitotahtonani seuraavaa:

Kuolema on minulle osa elämää. Jos paranemisennuste on huono, minulle ei tule aloittaa elämää pitkäkestäviä aggressiivisia hoitoja. Jos esim. halvaantuisin puhekyvyttömäksi suhteellisen nuorena, toivon tukea kuntoutumiseeni. Jos saisin massiivin ICH:n, tilanne olisi luultavasti toinen. Jos paranemistoiveissa aloitettu hoito osoittautuu tehottomaksi, se tulee lopettaa. Toivon, että minua hoitavat ovat silloin ihmisiä lähelläni, eivät niinkään velvollisuuttaan suorittavia ammattilaisia.

General Practice

LIVING WILL

DO NOT put this person on artificial life support of any kind for any reason what so ever.

DO harvest reusable parts when he is dead, and then cremate all that remains.

Lee Su
Lee Su

Michael D
Witness I

A. B. ...
Witness II

12/12/12
Date

POWER OF ATTORNEY

Lee Su

Michael D

A. B. ...

12/12/12

Elämänhalua?
100-vuotiaaksi? Miksi? Miksi ei?

Elämänhalua?
100-vuotiaaksi? Miksi? Miksi ei?

Elämänhalua?
100-vuotiaaksi? Miksi? Miksi ei?

Elämänhalua?
100-vuotiaaksi? Miksi? Miksi ei?